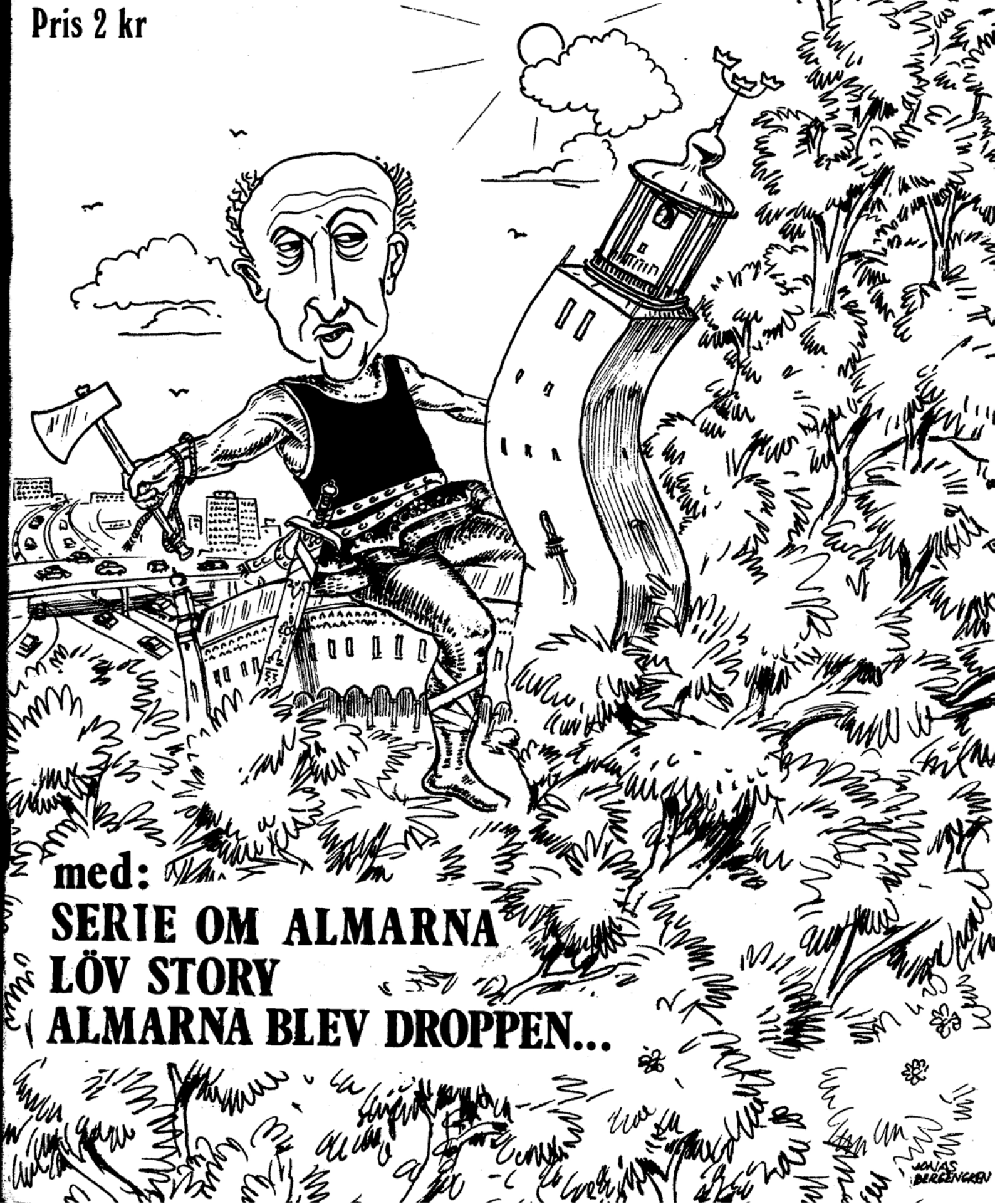

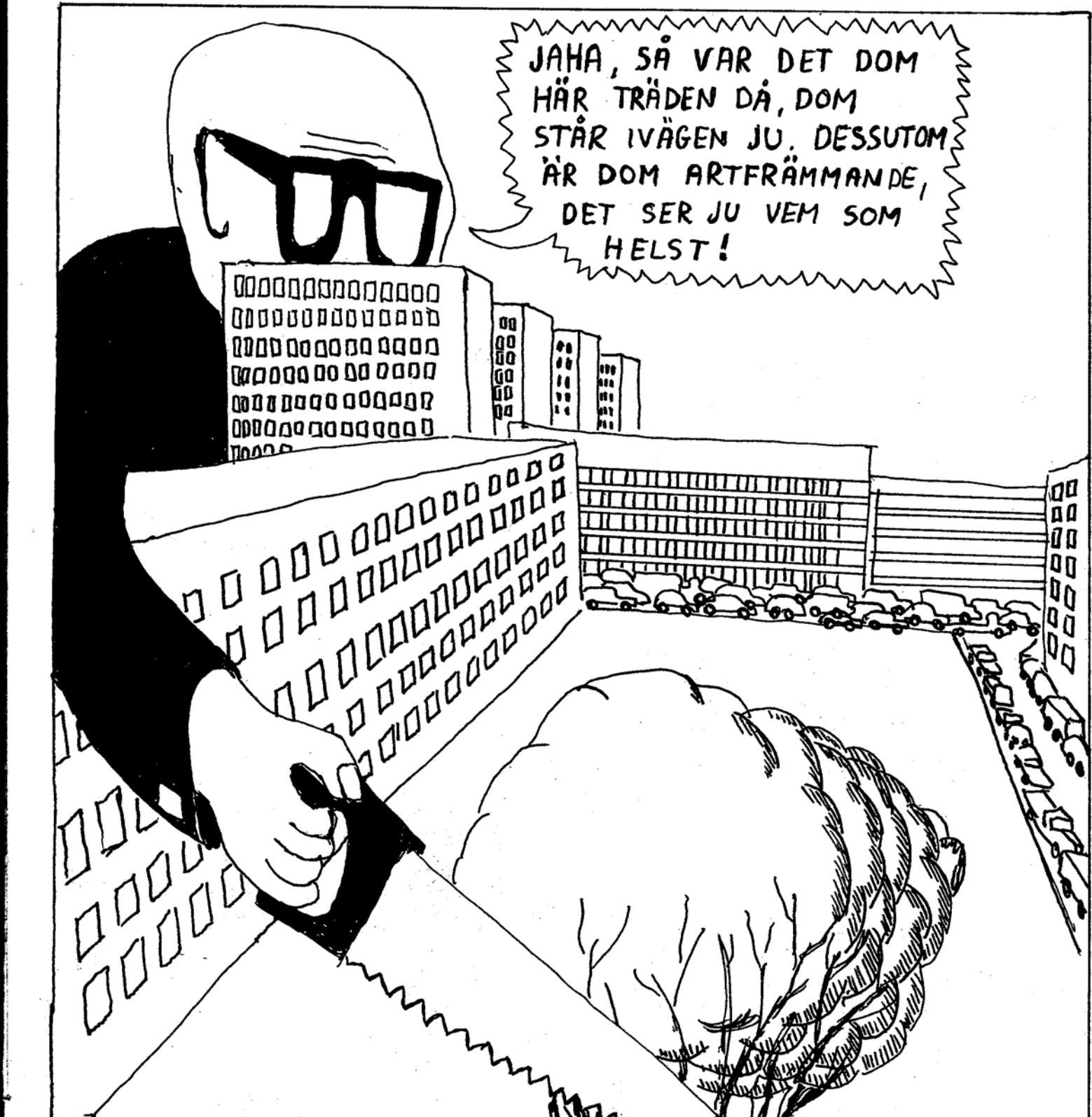
ALMBLADET

Pris 2 kr

med:
**SERIE OM ALMARNA
LÖV STORY
ALMARNA BLEV DROPPEN...**

JONAS BERENSON

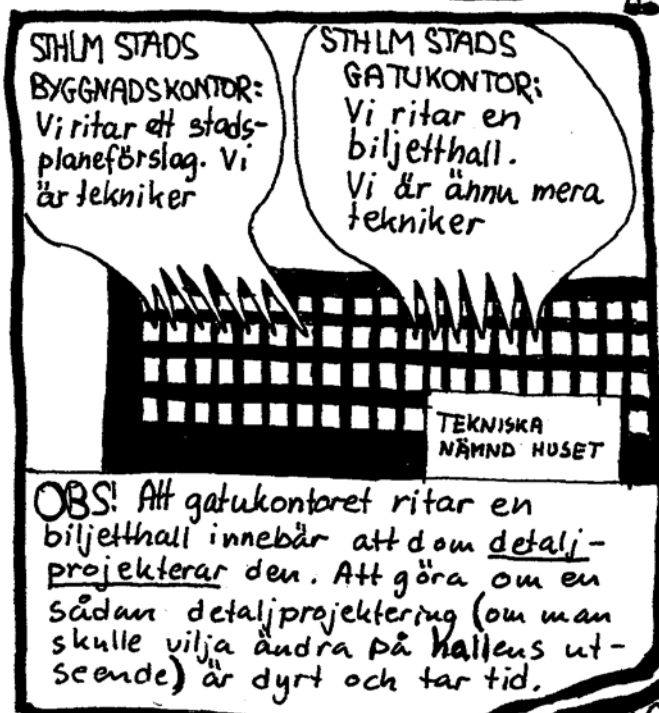
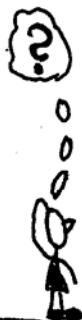
JAHA, SÅ VAR DET DOM
HÄR TRÄDEN DÅ, DOM
STÅR IVÄGEN JU. DESSUTOM
ÄR DOM ARTFRÄMMANDE,
DET SER JU VEM SOM
HELST!

Det har sagts en hel del om almarna i kungsträdgården, bl.a. har det hävdats från vissa håll att beslutet att fälla almarna "fattats i demokratisk ordning". Vad kan nu det betyda? Ja, låt oss ta reda på, hur det egentligen gick till, hur kunde det komma sig att de kommunala myndigheterna hittade på något så vansinnigt som att fälla några så populära träd, trots att det mycket enkelt kunde ha undvikits? För att ta reda på det får vi gå tillbaka i tiden, till år 1968. Man hade beslutat bygga en tunnelbanelinje till Järva. Ändstationen söderut skulle ligga i Kungsträdgården. På dom kommunala myndigheterna låg nu uppgiften att utforma dom två biljetthallar med tillhörande uppgångar, som skulle finnas vid station Kungsträdgården. Den ena biljetthallen skulle ligga

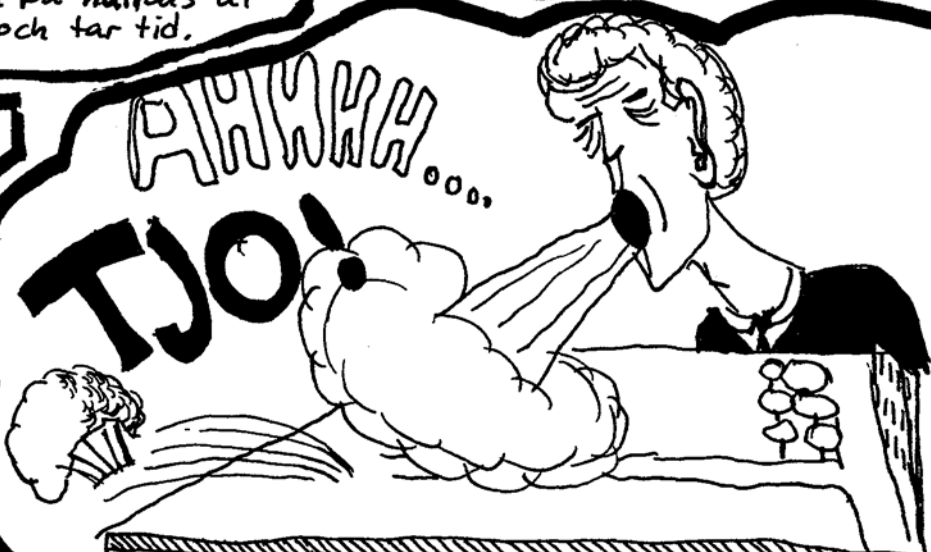
forts. på nästa sida

precis vid parken. Först utelöst man möjligheten av en biljetthall inbyggd i något av husen runtomkring. Hur det gick till är fortfarande kommunalgubbarnas hemlighet. Det skulle alltså byggas en biljetthall i öppet schakt, dvs. man gräver en grop så stor som biljetthallen ungefär, gjuter biljetthallen i betong med tak och allt, och täcker över alltsammans igen.

KUNG TÄRDEN

CELSINGS FÖRSLAG? VAD ÄR NU DET FÖR NÄT?
 Jo, den iallafall i Sverige världsberömd arkitekten Pvcelsing ritade 1965 ett förslag till omdaning av Kungsträdgården, där almarna inte fanns med....

Varför fanns inte almarna med på celsings förslag? Ett rykte förtäljer, att Pvc en dag råkade nysa över sin fina planmodell för Kungsträdgården, och därvid lossnade pappmodellen av almarna och flög ut genom fönstret. Andra rykten säger, att Pvc ansåg almarna vara **FULA** och **ARTFRÄMMANDE**....

Hursomhelst, eftersom den ESTETISKE EXPERTEN Pvcelsing nös eller tyckte att träden var fula, så tog dom TEKNISKA EXPERTERNA bort dom på sina ritningar, och allt detta sker alltså innan dom folkvalda politikerna (kommunfullmäktige) eller, ännu mindre, Stockholms innevånare, tillfrågats.

Men sommaren 1970 börjar saker hända. En opinion uppstår för trädens bevarande.

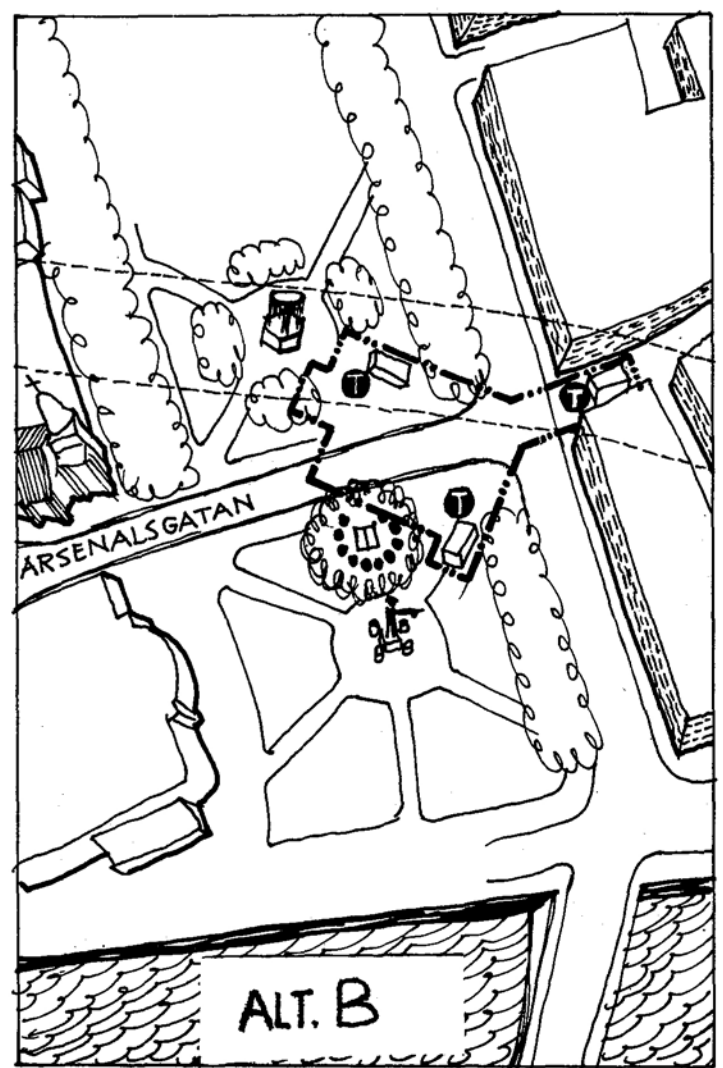
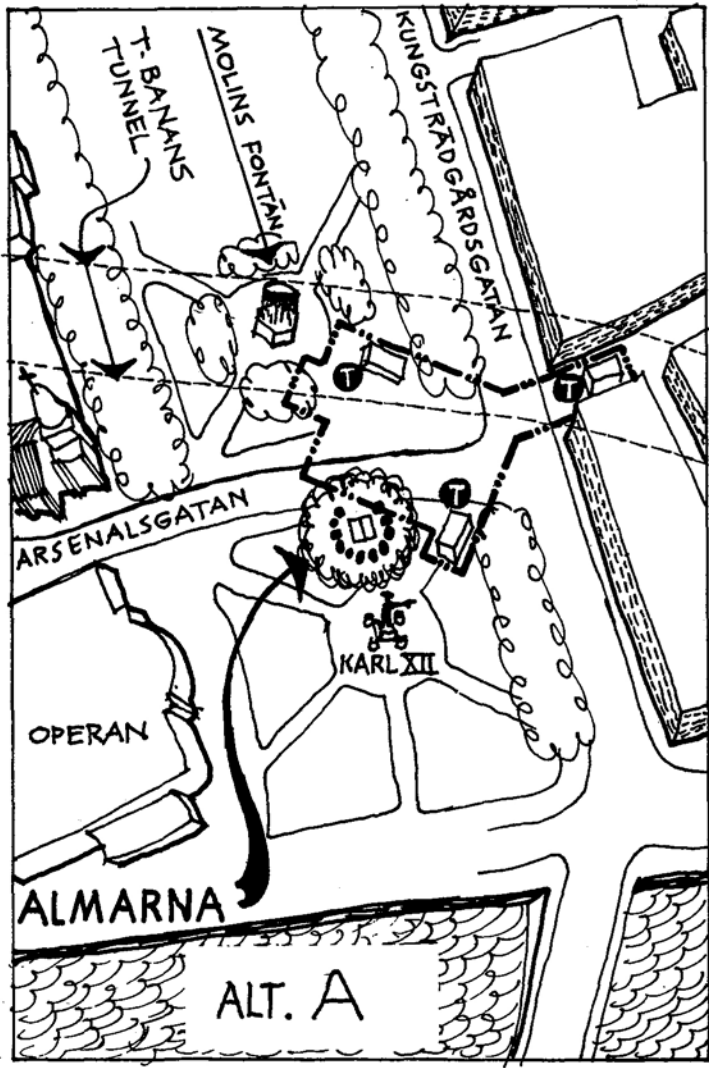
Aj, Aj, folk vill ha träna kvar. Då får vi snabbt fixa till några alternativa stadsplaneförslag med mindre biljetthall, som räddar träden

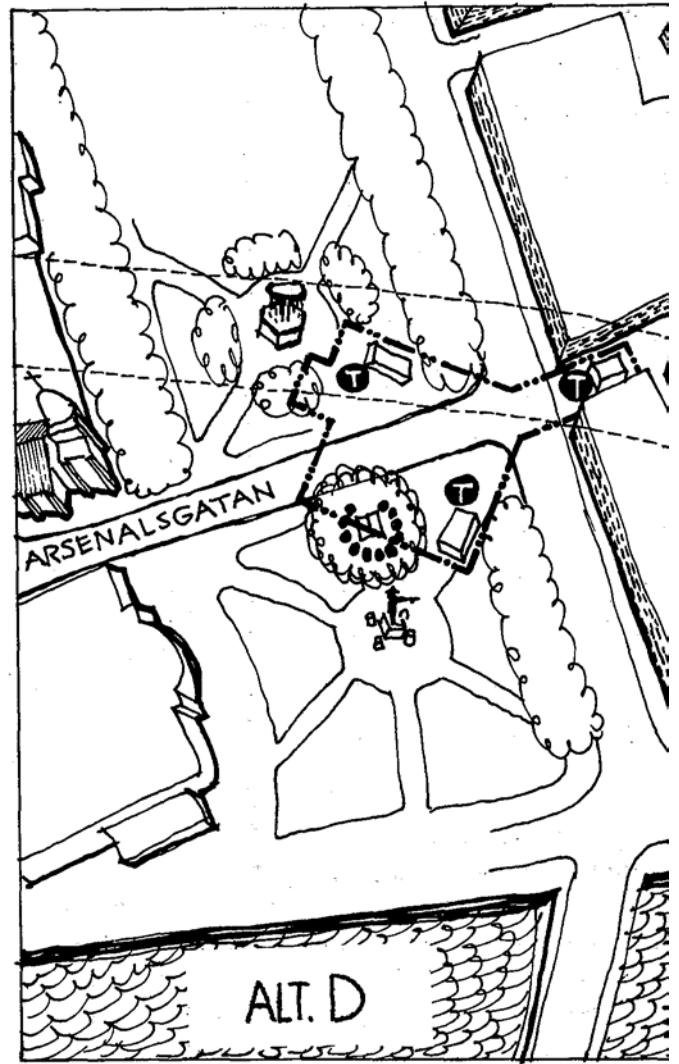
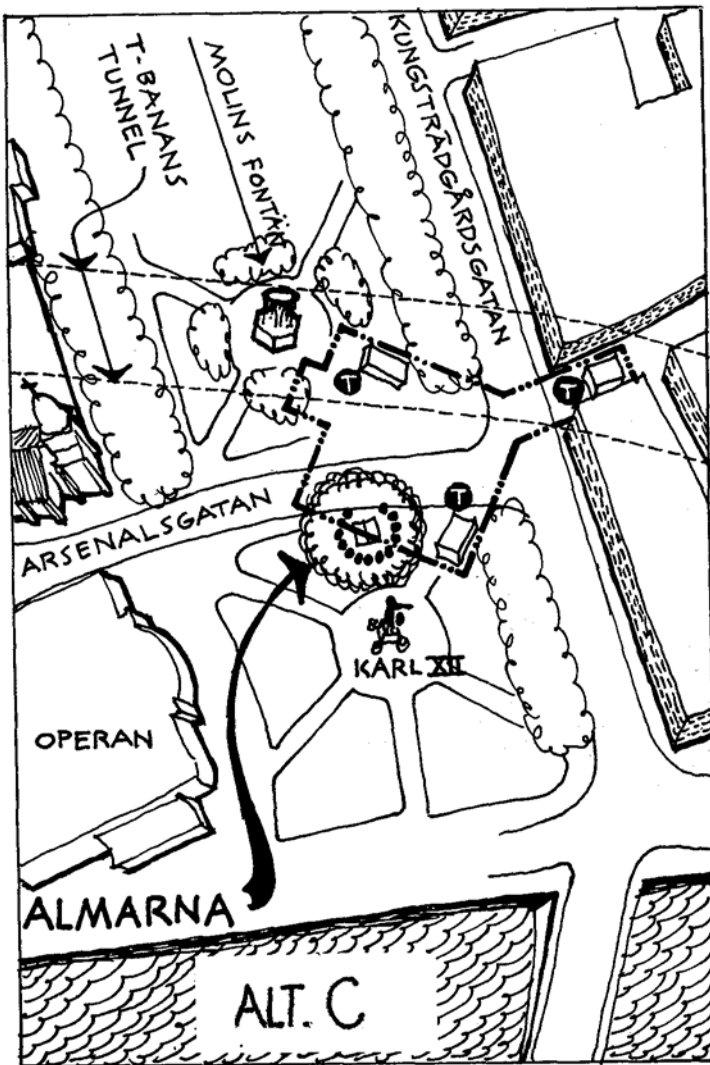
STADSBYGGNADSKONTORET

RÄDDA ALMARNÄ!

SÅ TILLKOM ALLTSA DOM FYRA ALTERNATIVA STADSPLANEFÖRSLAGEN, TVÅ MED LITEN BILJETTHALL (ALT. A OCH B) SOM SADES SPARA ALMARNÄ OCH TVÅ MED STOR BILJETTHALL (ALT. C OCH D) SOM KRÄVDE TRÄDENS BORTTAGANDE. VAD SOM INTE FRAMGICK VAR ATT DEN STORA BILJETTHALLEN REDAN VAR DETALJPROJEKTERAD AV GATUKONTORET, VILKET DEN MINDRE "ALMVÄNLIGA" BILJETTHALLEN INTE VAR.

DESSA 4 FÖRSLAG UTSTÄLDES UNDER TIDEN 22.7-14.8 PÅ TEKNISKA NÄMNEHUSET FÖR "ALLMÄNHETENS BESKÅDANDE". UNDER TIDEN FRAM TILL DEN 13. INKOM TILL MYNDIGHETERNA C:Å 1350 SKRIUELSER MED KRAV PÅ ALMARNÄNS BEVARANDE.....

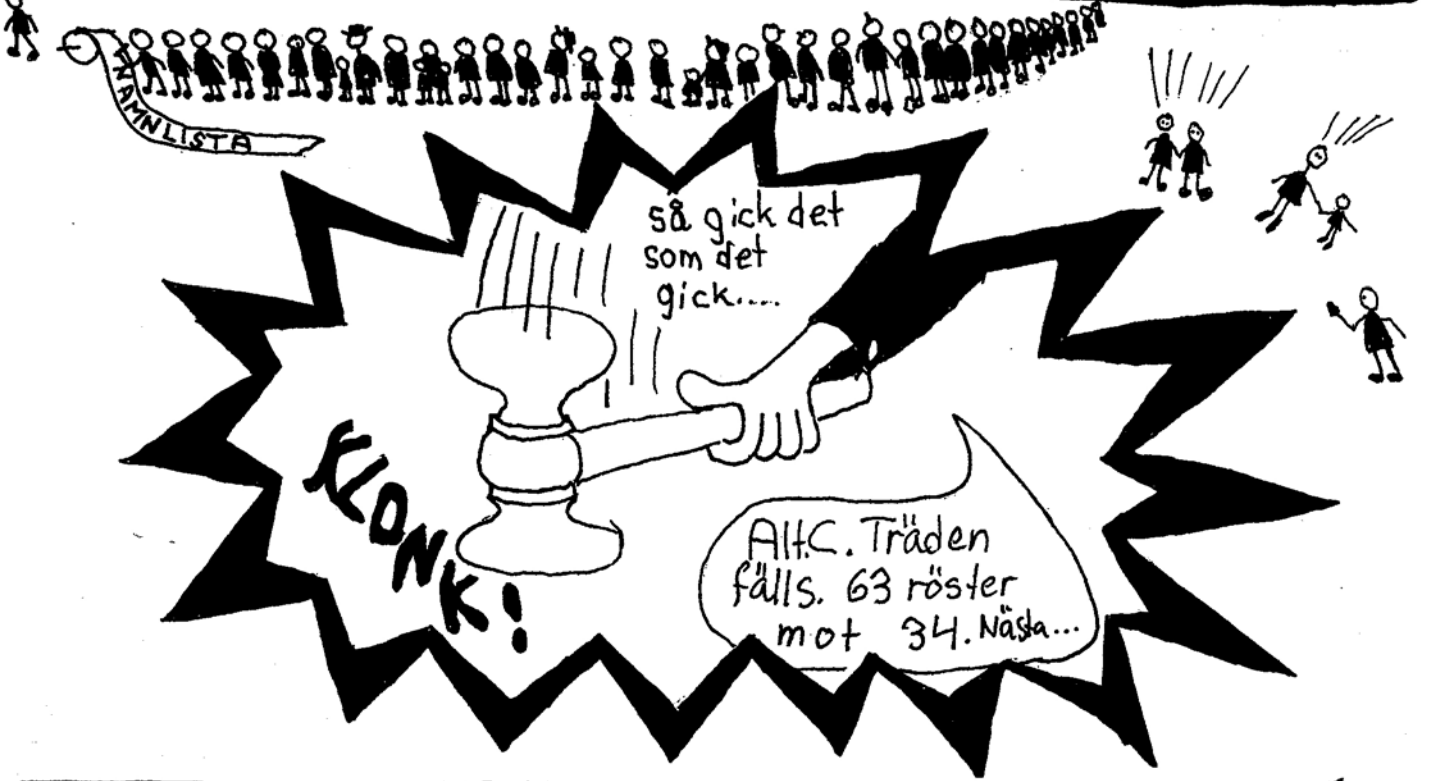
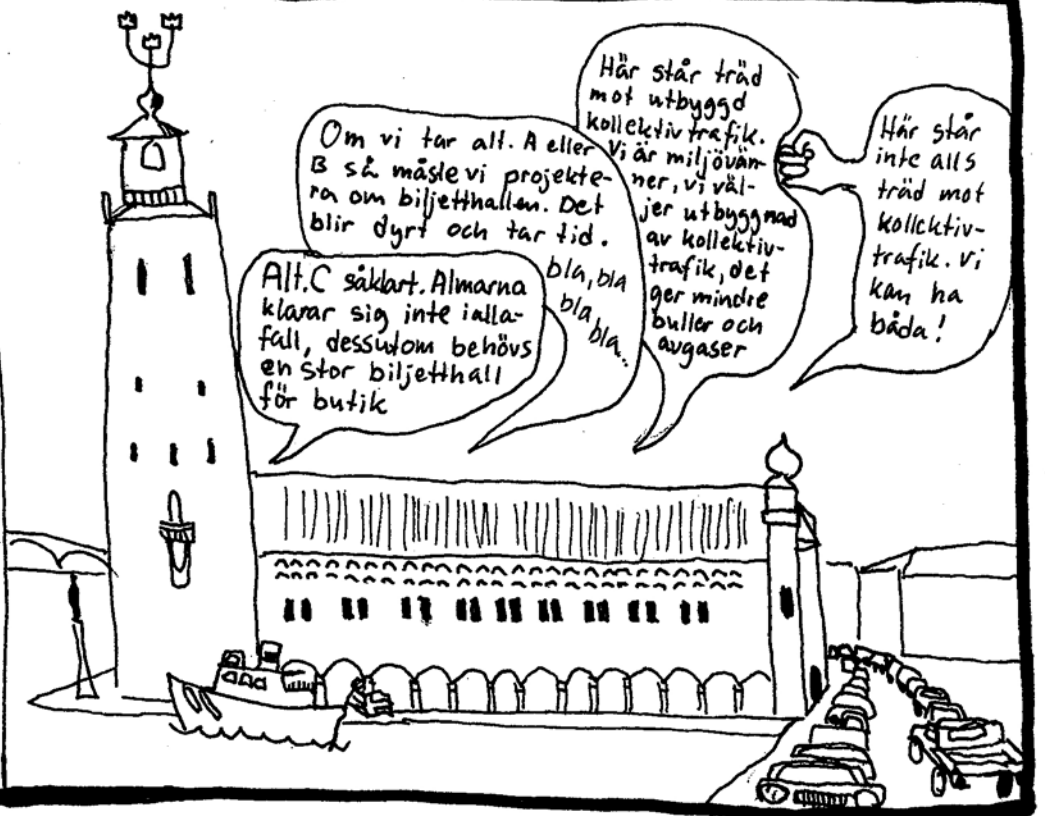
GATUKONTORET KOMMER PLOTSLIGT EFTER UTSTÄLLNINGEN AV DE 4 FÖRSLAGEN, MED EN LITEN UPPLYSNING:

SÅ DÅ VAR DOM 4 ALTERNATIVA PLANERNA NÅN SLAGS BLUFF DÅ?

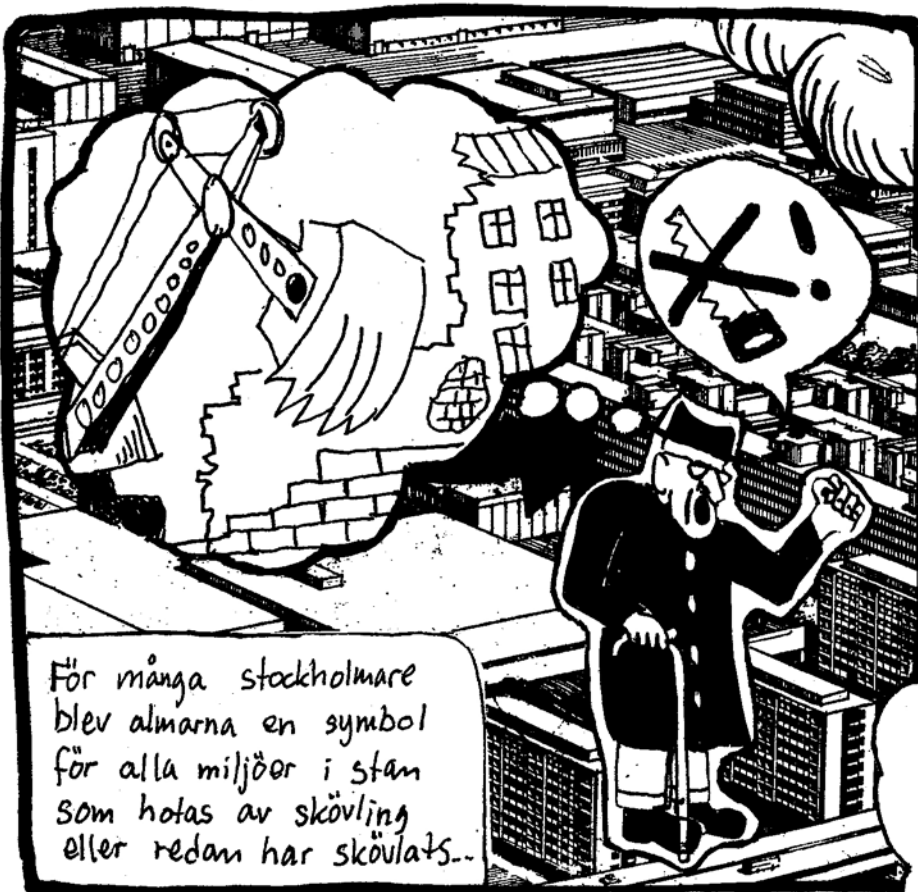
Dom folkvalda politikerna (kommun fullmäktige) skulle nu i demokratisk ordning besluta vilket av alternativen man skulle ta, C eller D som fälde Almarna, eller A resp. B, som kanske också fälde träden!

kommun fullmäktiges beslut skall normalt fastställas av länsstyrelsen, men eftersom det här var en extra het potatis, låt man ärendet gå vidare till regeringen -

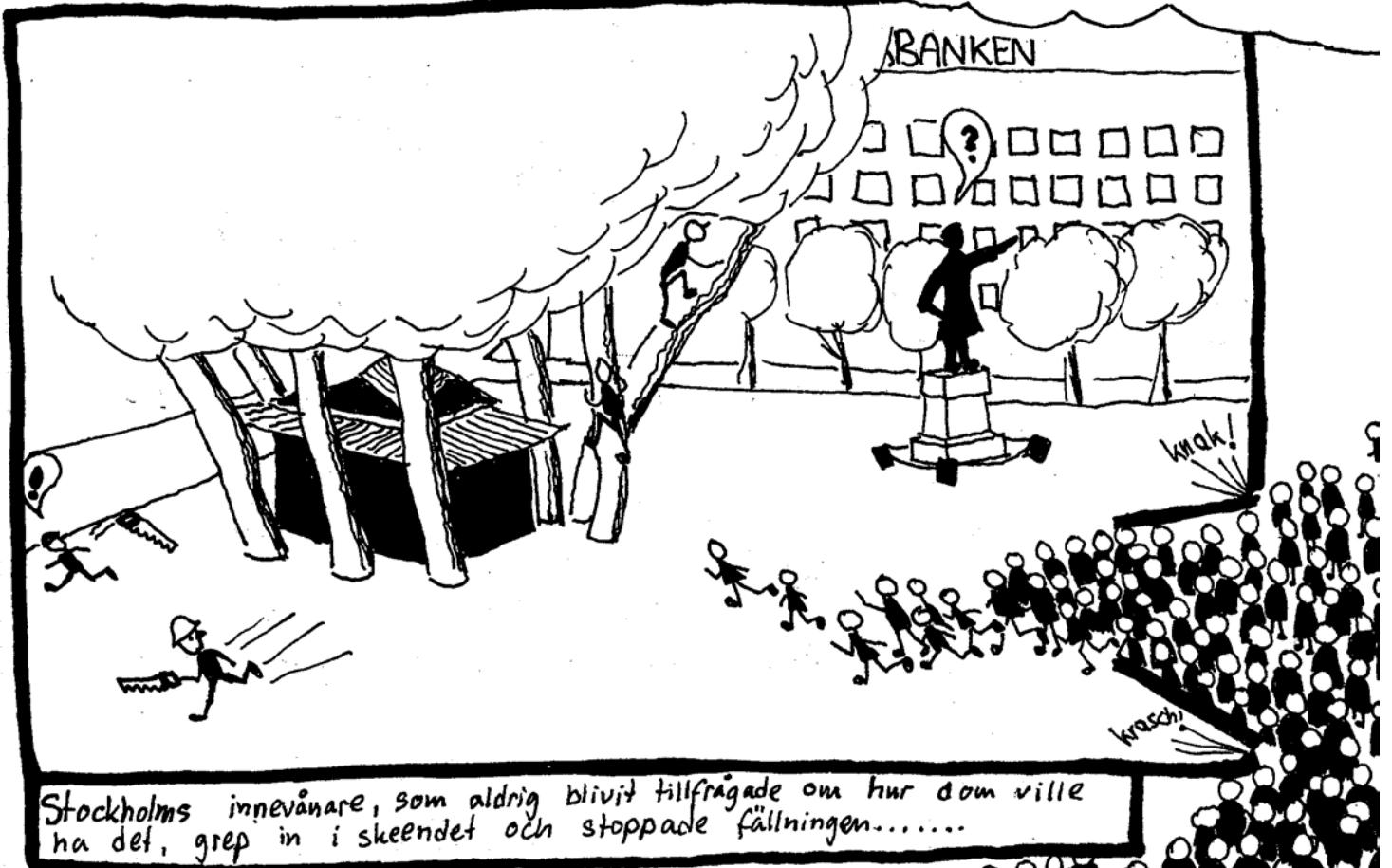
... som efter många om och men beslöt godkänna K.F:s beslut.

Gatukontoret hade tillkännagivit att man tänkte fälla träden tidigt på morgonen den 13 maj. I hemlighet hade dom dock bestämt sig för att dra ut med motorsågarna ett dygn tidigare...

VAD HÄNDE MORGONEN, DEN 12:e maj?

För många stockholmare blev almarna en symbol för alla miljöer i stan som hotas av skövling eller redan har skövats...

Stockholms innevånare, som aldrig blivit tillfrågade om hur dom ville ha det, grep in i skeendet och stoppade fällningen.....

Lov Story

Skulle dom eller skulle dom inte... dagligen följde tusentals stockholm-are utvecklingen. Skulle dom små späda skotten på de hundraåriga almarna än en gång hinna slå ut och svepa in de vintertunna grenarna i skir grönska. Eller skulle motorsågarna hinna före och kapa av allt vidare liv?

Natten är vacker i Kungsträdgården då almarna skall fällas. Vi hade antecknat oss i telefonkedjan och blivit vederbörligen väckta och hastat till. Almbuketten är så prydlig bakom planket som står skyddande för insyn. Allt andas frid och ro men nästan finns en nerv begraven. Stockholmare i alla åldrar står och pratar med varandra i små grupper.

Ett brak bryter lugnet, några har knuffat omkull en del av planket. Hålet som uppstått suger till sig kringstående och räcker inte till. Bit efter bit av planket knuffas ned och avslöjar täta led av poliser, så överkliga mot dunklet under träden i sina uniformer med de vita bältena och axel-

Stans första "sit up".

remmarna. Förväntansfulla schäfrar rycker hårt i sina koppel.

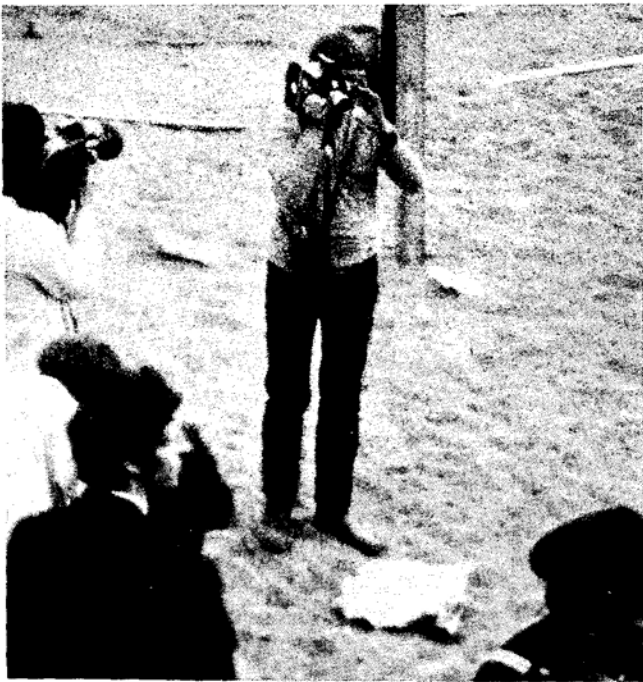
Så börjar mäktiga talkörer ljuda. "Vi vill ha våra almar", "Almarna åt folket", "Låt almarna leva" flyter ut över Strömmen och studsar mot det ruvande gamla slottet och riksdagshuset och når kanske ända bort till stadshuset som ett svagt eko. Men där är också tyst och tomt och ingen finns att svara.

Upp i träden

Nu knuffas det på poliser, nu pressar man på mot de bastanta kedjorna av uniformer. Nu rämnar den yttre kedjan och hundarna får ge sig in i lek- en. Dom skäller och gläfsar och nån kastar sten på vår polis - fy så gör man inte! Där syns Cornelis trygg och tung och med gitarrknäpparnäven till hälften knuten i protest. Där ses Janne Halldoff i en roll och Ville, Valle, Viktor i en annan. Där ses bossen för polisens styrka, Göte Jägenstedt och upp mot op'ran skymtar en av stans mest kända hemliga poliser i sin ljusst diskreta trenchcoat. Vidare ett virrvarr utav händer, fötter, kroppar på väg framåt, inåt. Oemotståndligt på väg mot. Några bryter sig igenom och en - en hjälte - tar sig upp i trädens kronor.

Inga almar ner

In i bilden rullar här ett gruvligt monster - en bil så full av kranar, hissar, stegar att man hissnar. Stoppa bilen, ropar någon. STOPPA BILEN, fyller tusen i och ingen tvekan råder längre - här ska inga almar ner i natt. Barrikader byggs av plank och bräder och nu håller inga kedjor mer. Hästar kommer, men än sen när många redan sitter famnande om trädens stammar och en flicka slinker mellan benen på en bredbent uniform och en annan ridskolevart tar tag i betslet på en häst och hindrar den att bråka. En

Hoppсан - en plåtare plåtande
en plåtare på plåten.

Löv Story

förnyad rusning fram mot träden
- men oj, där svänger en batong och
ännu en i ren panik.

Och just i detta nu så börjar motor-
sågar smattra. Polisen håller ännu
ena flanken, om än knappt. Men träden
bara sargas - det är rena nidingsdåd
och inget annat: inte kan man fälla
tusenkiloträd med människor rakt in-
under. Ofattbart att sågar startas i
en stund som denna. Ett ramaskri
och hundraden är plötsligt inne under
almarna, några kilar snabbt som
ödlor uppför stammar, ut på grenar.

Sågar tystnar, lika plötsligt som dom
börjat och polisen backar ut från sina
sista poster under träden. Slaget är
förlorat, sånt är bittert, men de
många jublar, själva livet jublar över
segern mot det uniforma.

På miljoner TV-skärmar visas sam-
ma kväll ett drama dränkt i blod och
våld, en regisserad show som bara
ger vid handen att en bild kan ljuga
mer än tusen ord.

Vet din morsa om att du är här?

Först när flera fanns innanför
än utanför polisens kedjor
blåstes det reträtt.

En förbrödande mugg saft
sedan polisbefälet blåst
reträtt bådär gott för framtiden?

... och när solen smekte högsta almens krona med en första stråle, då var festen där för fem dygn framåt... dag och natt: och natt

och dag... en förbrödring och för-systring utan like kring en fackla grönare och grönare för varje timme...

DET BLEV EN EVERGREEN!

Det började med att nån på taket till det lilla tehuset fick ett rungan- de ja då han ropade ut att nu hade stockholmarna tagit tillbaka ett litet stycke av sin stad. Det fortsatte med att nån började sjunga och med att planket staplades upp till något som liknade en estrad om pretentionerna är små. En kil- le med gitarr klev upp och drog en låt och nån frågade i lånad megafon om nån kunde greja fram en högtalare så alla skulle höra och det kunde nån. Brödbitarna och skvätten fika avsett för dom vakt- ande kring träden späddes på med saft och ännu ugnsvarm limpa. Pengar samlades i hattar som gick runt.

Med hemgjord dikt

Från "han i trädet", som nu hade dussintals med bokstavliga stam- fränder, kom singlande en pappers- lapp med text som lästes upp och som slog an en ton. Det var ett stycke poesi så gott som något och det följdes av så många ord och strofer att det kunde fylla böcker. Folk steg själva fram med hem- gjord dikt och läste blygt och- stapplande i miken, andra räckte bara fram ett pappersark och bad någon annan läsa. De första tele- grammen kom, och lästes upp - allt var ju till för alla.

Direkt till jobbet

Och klockan gick på sju och åtta, nio - många gick direkt till job- bet, andra hastade till plugget, nån tog hastigt ut en vecka av semestern. Andra kom, som läst i bladen, hört i radion eller fångat upp en ton från folkets tamtam-trummor. I vita söndagshatten kom man, eller i sitt blåställ. Med tält och sovsäck kom man utifrån, från Eskilstuna, Vä- sterås och Trosa. Alla ville vakta al- mar eller lyssna till de folkets rö- ster som sa det man tänkt själv, eller ännu inte hade tänkt på.

ONSDAG MORGON DEN 12 MAJ 1971:

Det är vår och en ljummen bris sveper in över strömmen mot mej i almarna. Almarnas lövsprickning är i full gång och jag gråter med tårarna rinnande ner- för kinderna. Allt står så klart för mig när jag sitter här uppe. Människors miljö, såväl yt- re som inre, rivs ner, ut- nyttjas till det yttersta i ett ekonomiskt tänkande som lämnat allt förnuft bakom sig. Att tänka sig en fort- satt tillvaro utan att satsa allt, är en säker undergång för oss som vill LEVA.

SENARE:

Klockan är nu halv fem och småfågeln har bör- jat att sjunga. Jag har en liten kompis. På grenen intill. Sture.

Vad grävmaskiner krefsat bort blev åter satt på plats. En prima plant- skola för egna initiativ.

STING PINNE

STINK PINNE

Fem dagar höll den på och lika många nätter, festen för och med och av oss alla. En femåring sjöng Pippi Långstrump och en åttioårig socialdemokrat sjöng Arbetets söner utan darr på rösten. Svensktoppsromantik hördes, varvat med agitation mot kapitalets makt att fördumma och pacifiera.

Hjalle Mehr och Gunnar Hjerne, Helge Berglund och Paul Grabö började bli namn på allas läppar. Dom tog gestalt som stenstoder ruvande på stelnade demokratiska former där de många samlade runt träden ville inhåll och bredd och djup och mening med folkstyreiden. Det talades om trädrotsdemokrati.

Ett eldorado för en Gala-Petter var den lilla bräckliga estraden. Cornelis sjöng där, fick sånär en Tarzan i sin skalle när denne applåderade och glömde att han satt sådär 20 meter över havet. Väckryddat talte Kar de Mumma om

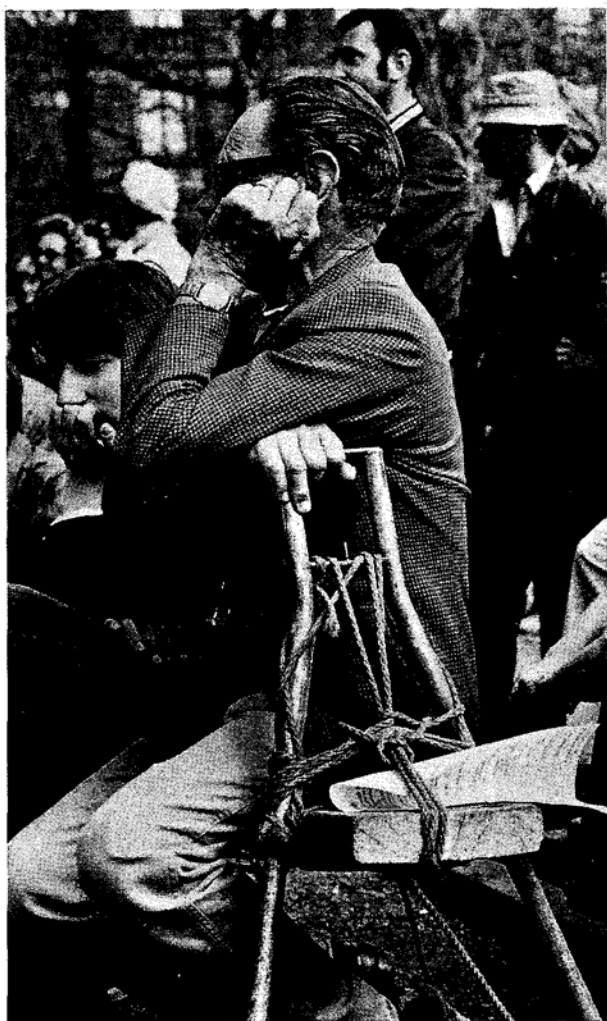
Kar de Mumma, Operakören och oräkneliga andra röster fann ett forum under almarna.

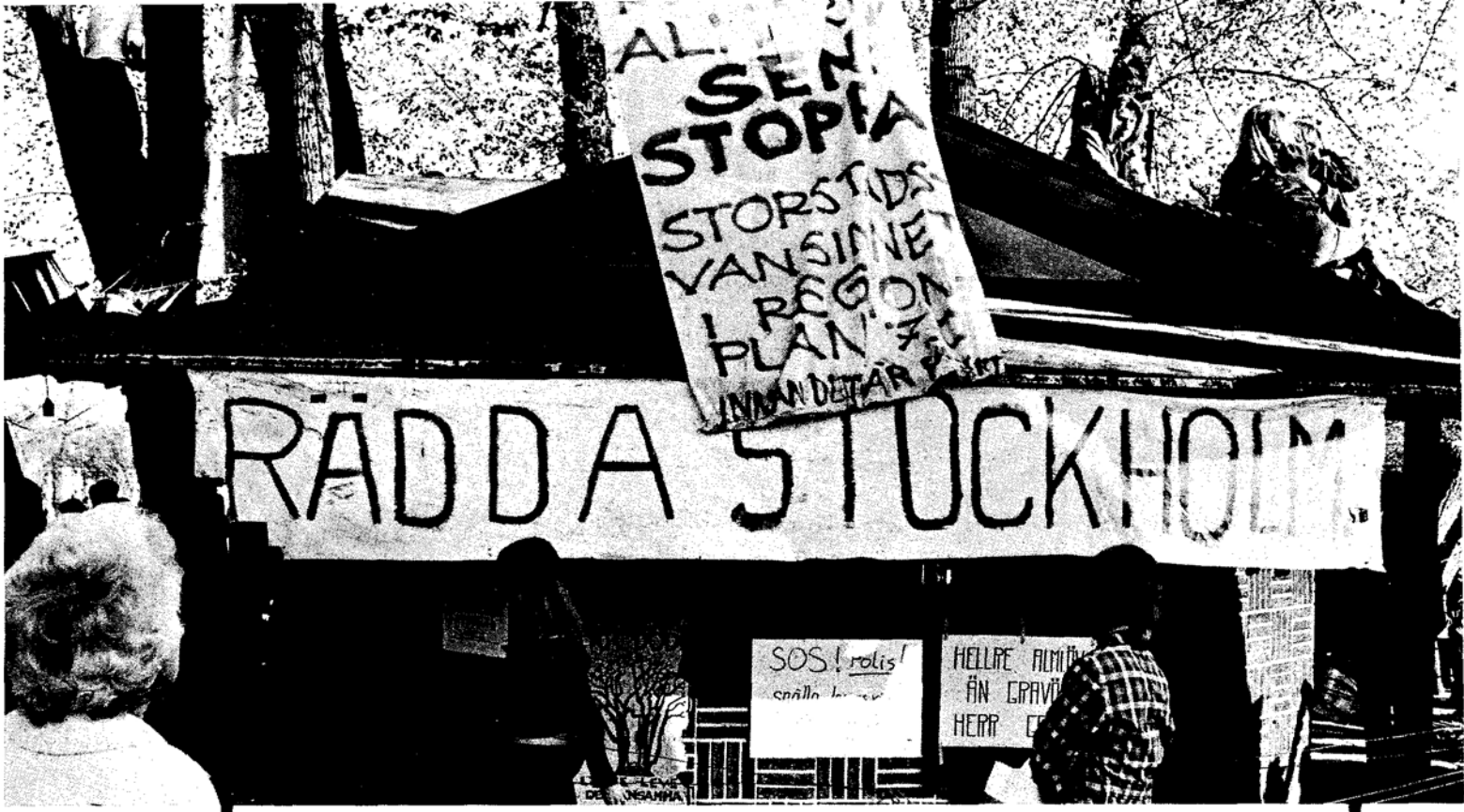

dom mäktiga i stan, han kom direkt från bättre middag. Operakören trollband för en stund och från Stadsteaterns tiljor kom ett gäng och från Dramaten kom ett annat. Anders Linder, Kjerstin Dellert och Bernt Staf dom hördes ofta, liksom Atacama, Janne Hammarlund och Sörmlands-Frasse. Och bäljakungen Lidde lirade så spelet sprack. Och Torsten Tegnér höll ett Tal på idrottsbladsROTvälskan och Wille Moberg kom med famnen full av Tore Wretmans Operakällarmackor.

Och Evert Taube var där, är klart, om inte i person så dock i visor, på affischer och i allas hjärtan. För på gammeldar har Evert vänt sin håg från Pampas svunna äventyr till framtidsödet som vi alla delar här på klotet och som utmärks av att grundläggande livsvärden i miljön är hotade av teknisk-ekonomiska bländverk i storstäderna, vid kusterna och långt upp mot

Folk gjorde själva bänkar, bord och stolar.

Att almarna har ett värde i sig är klart. Folk som ringde hade gråtit då beslutet kom om kapning, sa dom. Men almarna är också en symbol mot fyrkantstänkandet hos stadsplanerarna. Skyltar talade om människans död och om storstadsvansinnet i Regionplan 70. Och på skärmar visade byalag och Alternativ Stad hur grönskan hotas överallt.

älvars källor. Vi minns hur trubaduren Sigurd Lundholm fick hundraden att vagga och vaja arm i arm som almlöv för en sommarbris till toner av en välkänd Taubevals.

Platsen blev en fristad från det gamla inkrökt vanliga. Den som ville kunde sälja korb och skänka kläder från ett stånd, affischera, göra väggtidningar och utställningar - eller tälta, ströva fritt och barfota i gräset, klättra i ett träd och sjunga, musicera. Eller sjunga ut sitt hjärtas mening inför tusen öron. Och där personlig frihet kolliderade med allas bästa, där vädjades till sunda, varma mänskliga förnuftet och skreks inte "bort" och "nej" och "får ej". I den andan talade den lilla skylten som en flicka spikat till och satt på nysatt gräs. SKONA GRÄSET, stod det.

Och det märkliga, det unika var att ingen riktigt höll i trådarna. Ingen satt och stöpte planer, ingen organiserade. Det hela flöt för att tillräckligt många själva

såg vad som behövdes och gjorde vad som krävdes för att inget skulle spåra ur. Mathållning, städning, omplantering av rabatter och av gräs, bot åt träd som sargats och utökat försvar av almarna ifall... allt sköttes helt av självutnämnda stockholmare, och som sagt, det flöt, det funkade.